

คู่มือ เกษตรอินทรีย์ Organic

มกอช.-2563-กสม.-1

พิมพ์ครั้งที่ 3 : มิถุนายน 2563

(ฉบับปรับปรุงใหม่)

จำนวน : 22,500 เล่ม

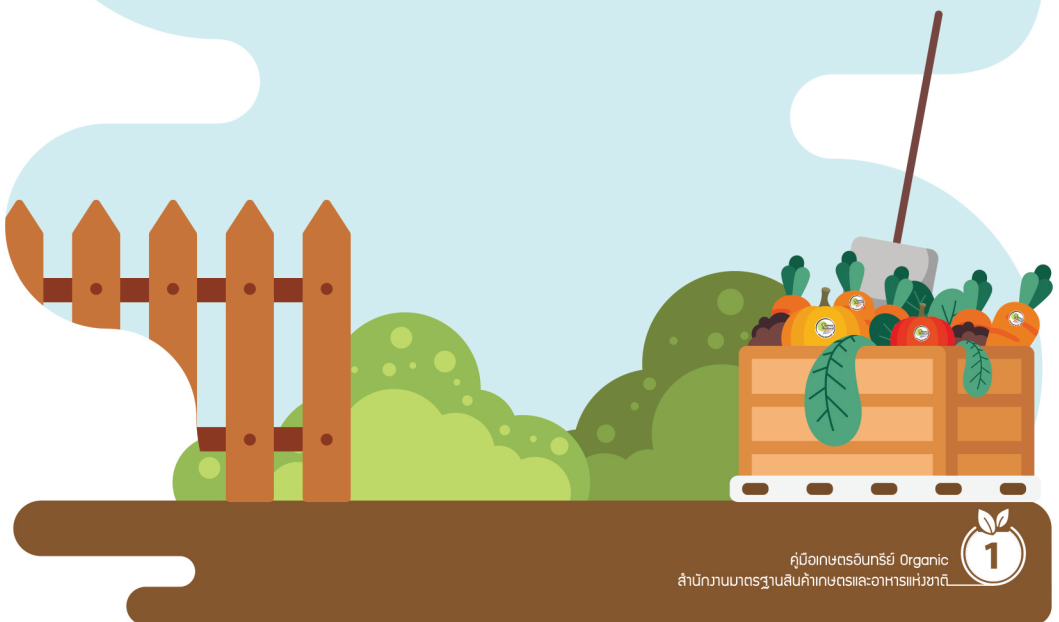
จัดทำโดย : กองส่งเสริมมาตรฐาน (กสม.)

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

สารบัญ

หน้า

- หลักการของเกษตรอินทรีย์ _____ 2
- แนวทางการผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน _____ 4
- ช่องทางติดต่อสมัครขอการรับรองเกษตรอินทรีย์ _____ 6
- การแสดงเครื่องหมายรับรองและการกล่าวอ้าง _____ 8
ว่าเป็นอินทรีย์
- ผลิตภัณฑ์แบบไหนถึงเรียกว่า เกษตรอินทรีย์ _____ 10
- วิธีการเลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ _____ 14

หลักการของ เกษตรอินทรีย์

เกษตรอินทรีย์ (Organic/ออร์แกนิก) คือ ระบบการจัดการด้านการเกษตรแบบองค์รวม ที่เกื้อหนุนต่อระบบนิเวศและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยเน้นการใช้วัสดุธรรมชาติ หลีกเลี่ยงวัตถุเคมีที่ได้จากการสังเคราะห์ และไม่ใช้พืช สัตว์ หรือจุลินทรีย์ที่ได้มาจากการดัดแปรพันธุกรรม (GMO) มีการจัดการกับผลิตภัณฑ์ โดยเน้นการแปรรูปด้วยความระมัดระวัง เพื่อรักษาสภาพการเป็นเกษตรอินทรีย์ และคุณภาพที่สำคัญของผลิตภัณฑ์ในทุกขั้นตอน

- 1** พัฒนาระบบการผลิตไปสู่แนวทางเกษตรผสมผสานที่มีความหลากหลายของพืชและสัตว์

- 2** พัฒนาระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองในเรื่องของอินทรีย์วัตถุและธาตุอาหารภายในฟาร์ม

- 3** ฟื้นฟูและรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน และคุณภาพน้ำด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยพืชสดอย่างต่อเนื่องโดยใช้ทรัพยากรในฟาร์มมาหมุนเวียนใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- 4** รักษาความสมดุลของระบบนิเวศในฟาร์ม และความยั่งยืนของระบบนิเวศโดยรวม

- 5** ป้องกันและหลีกเลี่ยงการปฏิบัติที่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

- 6** ยึดหลักการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว และการแปรรูปที่เป็นวิถีการธรรมชาติ ประหยัดพลังงาน และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

7 รักษาความหลากหลายทางชีวภาพ
ของระบบการเกษตรและระบบนิเวศ
รอบข้าง รวมทั้งการอนุรักษ์แหล่ง
ที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติของพืช
และสัตว์ป่า

8 รักษาความเป็นอินทรีย์ตลอดห่วงโซ่
การผลิต แปรรูป เก็บรักษา และ
จำหน่าย

9 หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีสังเคราะห์
ตลอดกระบวนการผลิต แปรรูป
และเก็บรักษา

10 ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ หรือส่วนประกอบ
ของผลิตภัณฑ์ ต้องไม่มาจากการดัดแปร
พันธุกรรม

11 ผลิตภัณฑ์หรือส่วนประกอบ
ของผลิตภัณฑ์ ต้องไม่ผ่านการฉายรังสี

ข้อควรรู้ : ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยนพื้นที่มาผลิตพืชอินทรีย์

- + การผลิตพืชล้มลุก พืชผัก ข้าว ต้องใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยน 12 เดือน
- + การผลิตพืชยืนต้น ไม้ผล ต้องใช้ระยะเวลาในการปรับเปลี่ยน 18 เดือน

แนวทางการผลิตเกษตรอินทรีย์ ตามมาตรฐาน

1 เกษตรกร/ผู้ประกอบการ

2 ปฏิบัติตามข้อกำหนด/มาตรฐาน

เช่น มกษ., มกท., IFOAM, NOP (ของสหรัฐอเมริกา),
JAS (ของญี่ปุ่น), EU Regulation (ของสหภาพยุโรป)

ไม่ใช่สารเคมีสังเคราะห์ตลอดกระบวนการผลิต

- 3** ขอบการรับรองจากหน่วยรับรอง
เช่น กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว
กรมประมง กรมปศุสัตว์ กรมหม่อนไหม มกท.

- 4** ได้รับการรับรอง
ระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์

- 5** เกษตรกรสามารถนำใบรับรอง/
เครื่องหมายรับรองไปใช้ได้

- 6** ผู้บริโภคเกิดความเชื่อมั่น

ช่องทางติดต่อสมัครขอการรับรอง เกษตรอินทรีย์

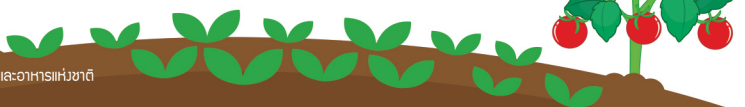

ผู้สนใจสามารถสอบถาม
ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
การสมัครขอการรับรอง
เกษตรอินทรีย์ได้ ดังนี้

กองพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช

☎ : 0-2579-2556

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 1 จ.เชียงใหม่
☎ : 0-5311-4121
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 2 จ.พิษณุโลก
☎ : 0-5531-1990
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 จ.ขอนแก่น
☎ : 0-4334-2716
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 4 จ.อุบลราชธานี
☎ : 0-4520-0422
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 5 จ.ชัยนาท
☎ : 0-5610-5070
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จ.จันทบุรี
☎ : 0-3939-7134

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 7 จ.สุราษฎร์ธานี

 : 0-7725-9445

- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 จ.สงขลา

 : 0-7444-5905

สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว

 : 0-2561-3987

กองพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าว

 : 0-2561-4970, 09-2265-7945

กองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้าประมง
และหลักฐานเพื่อการสืบค้น

 : 0-2562-0600 ถึง 15 ต่อ 14514, 14518

สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

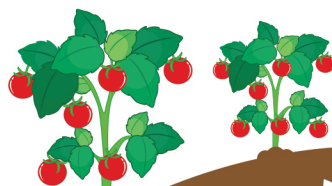
 : 0-2653-4444

และสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ/จังหวัดที่ฟาร์มตั้งอยู่

ส่วนกลางกรมหม่อนไหม

 : 0-2558-7924 ถึง 6 ต่อ 505

การแสดงเครื่องหมายรับรอง และการกล่าวอ้างว่าเป็นอินทรีย์

เครื่องหมายแสดงตรารับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์
ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การแสดงเครื่องหมายรับรอง

ผลิตภัณฑ์ที่สามารถแสดงเครื่องหมายรับรอง “Organic Thailand”
ต้องมีส่วนประกอบที่มาจากการผลิตแบบอินทรีย์ **ตั้งแต่ 95% ขึ้นไป**

ห้ามแสดงเครื่องหมายรับรอง

กรณีที่

1

ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบจากการผลิต
แบบอินทรีย์ <95% แต่ ≥70%
ให้ใช้คำว่า

“ผลิตภัณฑ์มีส่วนประกอบ
จากผลิตผลอินทรีย์”

กรณีที่

2

ผลิตภัณฑ์ที่เป็นช่วงปรับเปลี่ยนเป็นอินทรีย์
ให้ใช้คำว่า

“ผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์
ช่วงปรับเปลี่ยนเป็นอินทรีย์”

ผลิตภัณฑ์แบบอิน ดิบเรียกว่า เกษตรอินทรีย์

อ้างอิงข้อมูลจาก มกษ. 9000 เล่ม 1(G)-2557

ผลิตภัณฑ์ที่สามารถแสดงข้อความว่าเป็นอินทรีย์และ
แสดงเครื่องหมายรับรอง ได้ ส่วนประกอบทั้งหมด
ของผลิตภัณฑ์ต้องมาจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์

กรณีไม่ได้มาจากส่วนประกอบอินทรีย์ทั้งหมดให้คำนวณตามนี้

ตัวอย่าง

วิธีคิดว่าเป็น “อินทรีย์” หรือไม่

- ข้อกำหนดระบุว่าไม่คิดน้ำและเกลือมาคำนวณ

เห็ดอินทรีย์
94%

+

น้ำตาลไม่อินทรีย์
4%

+

เกลือ
2%

=

98
ส่วน

ไม่รวมน้ำ
และเกลือ

- ดังนั้น 98 ส่วน จึงเท่ากับ 100%

- วิธีคำนวณ
$$\frac{\text{ส่วนอินทรีย์} \times 100}{\text{จำนวนส่วนนี้เท่ากับ } 100\%}$$

- เห็ดแห้งปรุงรสเป็นอินทรีย์หรือไม่

$$\frac{94 \times 100}{98} = 95.92\%$$

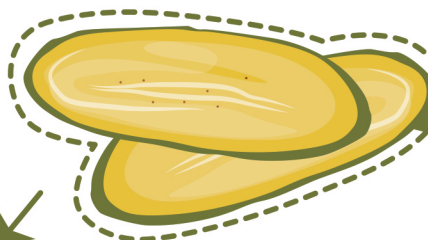

สามารถแสดงข้อความ และติดเครื่องหมายรับรอง ได้
เพราะมีส่วนประกอบที่มาจากการผลิตแบบอินทรีย์มากกว่า 95%

ส่วนประกอบมาจากการผลิตแบบอินทรีย์ ตั้งแต่ 95% ขึ้นไป

สามารถติดเครื่องหมายรับรอง ได้

กล้วยฉาบ

กล้วยอินทรีย์

80%

น้ำตาลไม่อินทรีย์

20%

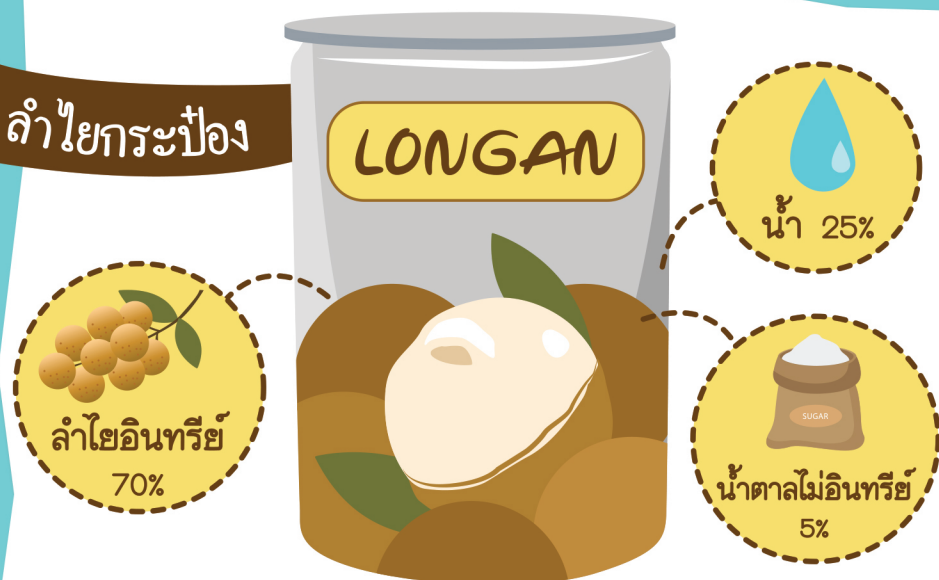
มีส่วนประกอบ
อินทรีย์ เพียง 80%

เนื่องจากส่วนประกอบจากการผลิตแบบอินทรีย์ <95% แต่ $\geq 70\%$

จึงห้ามแสดงเครื่องหมายรับรอง “Organic Thailand”
เพื่อกล่าวอ้างว่าเป็นผลิตภัณฑ์อินทรีย์ แต่อาจใส่ข้อความอื่น
เช่น “กล้วยฉาบผลิตจากกล้วยอินทรีย์” หรือ
“กล้วยฉาบจากกล้วยอินทรีย์” ได้

ลำไยกระป๋อง

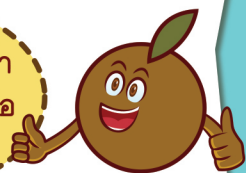

การระบุเครื่องหมายรับรองสินค้า “อินทรีย์” ต่อท้ายส่วนประกอบ

สัดส่วนประกอบ เป็นร้อยละต่อน้ำหนัก เรียงจากมากไปน้อย
ให้แสดงเครื่องหมายรับรองดังนี้
(ยกเว้นน้ำ)

1. ลำไยอินทรีย์ 70%
2. น้ำตาลไม่อินทรีย์ 5%

ข้อกำหนดระบุว่า
ไม่คิดน้ำและเกลือ
มาคำนวณ

ตัวอย่างนี้ ห้ามแสดงเครื่องหมายรับรอง เพราะมีส่วนประกอบ
ที่มาจากการผลิตแบบอินทรีย์น้อยกว่า 95%

วิธีการเลือกซื้อ

สินค้าเกษตรอินทรีย์ ตีอย่างไร?

- สินค้าเกษตรอินทรีย์ ได้มาจากระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ที่ไม่ใช้สารสังเคราะห์ เช่น ปุ๋ยเคมี สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ไม่ใช้พันธุพืชหรือสัตว์ที่ดัดแปรพันธุกรรม (GMO) ระบบการผลิตไม่กระทบระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นผลิตผลที่มั่นใจได้ว่าปลอดภัย ดีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

สินค้าเกษตรอินทรีย์

ผู้บริโภคจะมั่นใจได้อย่างไรว่าสินค้าที่ระบุว่าเป็นเกษตรอินทรีย์ที่จำหน่ายอยู่ในตลาดเป็นของแท้ ?

- ในปัจจุบันมีสินค้าที่วางจำหน่ายในท้องตลาดระบุว่าเป็นเกษตรอินทรีย์จำนวนมาก ซึ่งผู้บริโภคอาจไม่มั่นใจว่าสินค้าใดเป็นเกษตรอินทรีย์ของแท้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงขอแนะนำให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ จากหน่วยงานที่เชื่อถือได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งให้การรับรองมาตรฐานต่างๆ อาทิ มกษ., มกท., IFOAM, NOP, JAS, EU Regulation

เครื่องหมายรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

รับรองโดย

หน่วยงานภายใต้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ผู้ประกอบกิจการตรวจสอบมาตรฐาน

รับรองโดย

สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.)
ซึ่งเป็นหน่วยรับรองเอกชนในประเทศ

สหภาพยุโรป

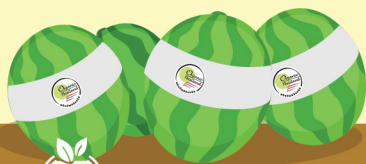
สหรัฐอเมริกา

ญี่ปุ่น

รับรองโดย หน่วยรับรองเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ก่อนซื้อสินค้าเกษตรอินทรีย์ทุกครั้ง
ผู้บริโภคอย่าลืมสังเกตเครื่องหมายรับรอง
มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ที่เชื่อถือได้
ซึ่งมีทั้งเครื่องหมายรับรองในประเทศ
และต่างประเทศนะคะ

ติดต่อสอบถาม

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทร 02 561 2277 โทรสาร 02 579 7449

www.acfs.go.th